

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Augustus' 20-dikán 1819.

Nagy Britannia.

Itt következik most azon egész Proklamatszió, mellyet a' Régens Princz az Anglus néphez intézett:

„György R. P.

„Mintbogy Nagy Britannianak külömbkülömb részeiben oly személyeknek mogatására, a' kik, vagy a' kik között némelyek, másokkal való egygyetértéssel, az öszsesereglett néphez intézett lazzasztó és áruló beszédjeik által, az ezen három öszszekaptsolt Országokban fennálló Országlás és Constitutzió, kiváltképpen pedig a' Parlamentum' alsó háza eránt, gyűlölséget és megvettetést abarnak gerjeszteni 's a' népet a' törvények eránt való engedetlenségre 's a' Királyi Felség' ő hatalma ellen való feltámadásra ingerlik — az ő Felsege nagy számban alattvalóji öszszegyülekezéseket tartottak —

„Mintbogy előnkbe terjesztetett, hogy ezen öszszegyülekezéseknek egygyikében (Lüdinghamban) az öszsze gyülekezett személyek a' törvényeknek gorembe megvetésével egy néhik ajánlatott személyt (Walsleyt) a' mennyiben rajtuk állott valósággal hiválosztottak és kineveztek a' végre, hogy az ő nevekben és érettek a' Parlamentum' alsó házában helyet foglaljon és voksoljon; 's hogy nem ok nélkül gondolhatjuk, hogy nem so-

ka több öszszegyülekezések is fognak hasonló törvénytelen célzással tartattatni —

„Mintbogy külömbkülömb lazzasztó és istentelen irások kinyomtatattak, közönségessé tétettek 's nagy iparkodással elterjesztettek, a' végre, hogy a' feljebb említett plánumok előmozdittatassanak, 's hogy az ő Felsege jó és hűséges alattvalóinak elméjekben fundamentum nélkül való tüzeskedés és kedvetlenkedés gerjesztődjék —

„Mivelhogy értésünkre esett, hogy a' nyughatatlanok oly célzással, hogy „istentelen plánumaikat annál jobb módon végrehajthassák, az Ország' több részeiben titkon és a' törvényekkel ellenkező módon öszszegyülekezvén, katonai készületeket 's fegyverben való gyakorlati próbákat tettek.“

„Mivelhogy ezen Országnak szerentsés és boldog volta, az Egék' segedelmével kiváltképpen attól függ, hogy az alattvalók magokat a' törvényeknek kötelesség szerént alájük adják, hogy a' Parlamentum' igazságos volta és böltsessége eránt bizodattommal legyenek, 's az Országlás és Constitutzió eránt örökké azzal az állandó jó indulattal viseltesse nek, a' melly ezen Ország' lakosainak szívclében mind ez idáig meg lenni tapasztaltatott —

„És mivelhogy mi semmit oly nagyon nem ohajtunk, mint azt, hogy a' Státus' boldogságát és Lékességét fenn tartathassuk, 's ő Felsegének minden

alattvalóit a' szabadsággal és a' magok
jusaikkal való elhetés eránt bátorságosok-
ká tessük —

„Mind ezekhez képpeszt áthatatosan
meghatározván magunkban, hogy a' fenn
elbeszélte istentelen, lázszító, és Felség
áruló mesterkedéseket semmivé tegyük,
jönak találtuk az ő Felsége Titkos Ta-
nátsának nevében és részéről ezen Kirá-
lyi Proklamatziónkat közönségesse téteti,
egész nyilvánossággal megintvén az
ő Felsége' minden alattvalóit, hogy min-
den iparkodások eránt, mellyek a' törvé-
nyeknek 's az ezen Országban ily szeren-
tsesen fennálló Constitutziónak felfordít-
tatására czéloznak, nagy vigyázással le-
gyenek; 's magokat minden olyan eszkö-
zökhöz való nyulástól, mellyek a' békes-
séggel és a' társasági jó rendel meg nem
egygyeznek, tartoztassák meg; arra is
hathatósan intvén őket, hogy azon lépé-
seknek, mellyek az említett veszedel-
meknek elhozására czéloznak, megakadá-
lyoztatásán 's elfordittatásán megszűnés
nélkül és egész erejek által iparkodjanak.
Leghathatósabban szivekre kötjük az ő
Felsége' minden büszeges alattvalóinak,
hogy a' hadi és katonai gyakorlásoknak
tételtől magokat elvonnyák, mert kü-
lömben önnön károkkal tartoznak azokért
felelni —

„És mi megparantsoljuk minden vá-
rosok, mező városok és egyesületek
Elöljáróiknak, békességszerző birájinak
(békebirájinak), Scherifjeinek, (Politzi-
ai tisztjeinek), 's a' Nagy Britanniában ta-
laltató minden egyéb tisztikaroknak, hogy
a' magok keze alá tartozó kerületekben
szorgalmatos nyomozásokat tegyenek, a'
végre, hogy az olyan istentelen és láz-
szító irásoknak, mellyekről fenn emlé-
keztünk, szerzőjik, kinyomatatójik, 's el-
terjesztőjik, felfedeztethessenek 's itélő-
szék elejébe állittathassanak, továbbá,
hogy minden kigondolható iparkodással

azon legyenek, hogy mind azokat az em-
bereket az igazság' kezébe adják, kik ma-
gokat azon tekintetben bünösökké tették
vagy még ezután bünösökké fogják tenni,
hogy a' néphez lázszító beszédeket tar-
tottak vagy tartani fognak, vagy a' kik
valami olyan felkelésbe vagy ekai melly
törvénytelen öszszegyülekezésbe avatkoz-
tak vagy avatkozni fognak, akár mitsoda
fogással mentsek is magokat, ha mind-
járt nemtsak a' törvényekkel ellenkező,
hanem tsak az Ország' nagyobb javaira
nézve veszedelmes dolgot követtek is
el. —

„Költ a' Karlton-Housei Udvarban
Julius' 30-dik napján, az 1819-dik, 's a'
Király ő Felsége' Országlásának 59-dik
esztendejében.“

„Isten tartsa meg a' Királyt!

* * *

Oly környülállások között, mint a'
milyenek közzé ezen Királyi Proklamatzó
Angliát most helyheztetve lenni mutatja,
semmit se' szemlélhet egy jó Anglus ha-
zafi keservesebben, mint azt, a' mit egy
nagy betsben lévő és hiteles Anglus új-
ság, mint ő mondja, egészszen bizonyos
kútföböl meritett, tudni illik — hogy a'
kenyérkereset nélkül lévő, minden idő
és nem-béli munkások száma tsak a'
Yorkshirei Grófságban 60,000-re, a' Lan-
cashireiben 40,000-re telik.

A' Morning-Chronicle foly-
tában dohog az erőszakos öszszegyüleke-
zések, és, bár leghevesebb Anti-Minis-
teriális újság, nem gyözi eléggé magasz-
tálni azt, hogy a' tsendes gondolkodásu
polgárok fegyverhez kezdtek nyulni, oly
feltett czállal, hogy az erőszakoskodók-
nak megzaboláztatásában hathatós sege-
delemmel legyenek az Országlozséknak.

A' Blackburnei utolsó gyüles-
ben nagyon megkülömböztette magát az

Országlás ellen való gondolkodásának kinyilatkoztatása által egy katona. Ez, holott ekkor is mellyén volt a' Watterlooi ütközetben nyert érdempénze, beszédet intézvén a' népgyűléshez, bősádatot kért, azért, hogy roszsz ügyet védelmezett.

Nem régen említettük vala, hogy Gibraltárnál az Anglus és Amérikanus tisztek között oly tüzes czivakodás támadt volna, hogy egyszer már csoportosan duelláltak miatta, még se' igazíthaták el a' dolgot, melyre nézve második versbéli duellálást határoztak vala. Algesiras mellett akartak megvíni, már meg is jelentek vala a' viaskodás' helyén. Megtudván ezt az Algesirasi Spanyol Kommandáns strázsatsoportot küldött oda a' duellálásnak meggátolására, hanem az Amérikanus tisztek, kik előre meg gondolták vala azt, hogy a' Spanyol főidőn valami efféle történhet rajtuk, egy tsajkán nagy számú tengeri katonákat hoztak vala magokkal, kik a' Spanyolokat meglepven, fogva tartoztatták őket addig, míg a' duellálni akaró tisztek dolgokat végzik, melly azonközben sokkal böitsebben végződött el, mint sem valaki előre tsajkán gyaníthatta volna is. Itt, mint az újságlevelek megjegyzik, megmutatták a' Sekundánsok, hogy melly sok roszszat elháríthatnának köztök, mint itt ezek okosok talaltatnának köztök, mint itt ezek valának, annyival is inkább, hogy a' duellálás' törvényei szerént a' megbékélésre való jóvállást tsak a' Sekundánsok tehetik, nem magok a' duellálni akarók. Itt, Algesirásnál, szépen, egy tsepp vérnek kiomlása nélkül összebékeltették a' Sekundánsok, a' megvívás' helyére már kiállott Anglus és Amérikanus tiszteket. Az Algesirasi Spanyol Kommandáns azonközben nagyon neheztel, hogy az Amérikanus tengeri katonák a' Spanyol katonákat letartoztatni mércszlették.

Az Angliai újabb tudósításokban ezeket olvassuk az ott folyó népgyűlésekről: — „A' Yorki, Lankasteri, és Chesteri Grófságokban mind jobban számomosodnak az öszszesereglések, és naponként fényezetődőbb tekintetet mutatnak: az Országlószték pedig küldözi oda a' seregeket, az ágyuzókat, s a' fegyvert. A' Chesteri kastélyban már 50,000 puska fekszik rakáson; Manchesterben is jó számmal vittek. Mind ezek azon lakosoknak felfegyverkeztetésére elősegéllésre öszszeszevetkeztek. A' Magistrátusok elkövetették magokat, hogy mihelyest valamely népgyűlés lázszasztó tekintetet mutat, azt azonnal széllyel kergetik. Előbb tsak polgári méltóságai által szándékoznak élni, de ha e' nem használ, ekkor ösztán a' katonaságot is elő fogják szolliani. Julius' 51-dikén Maclesfielden tartatott egy népgyűlés, melynek előre elhírelt czélzása a' lett volna, hogy itt is képyiselöt váloszszanak egy esztendőre, de, mint mondják, nem merték végrehajtani czélzássokat. — Stockportban tsupa aszszonyokból álló népgyűlés tartatott, kiknek a' volt első munkájok, hogy a' férjfiakat mind eltávoztatták magok közzül; azután egy szép és kedves magaviseletű ifjú aszszonytságot előlölölővé váloszszották, ki egy tüzes beszédet tartván, késznek lenni nyilatkozta magát arra, hogy szivét, testét, és életét áldozatul adja a' hazájért. Augustus' 2-dikén Hunt szándékozott előlölölni a' Manchesteri gyűlésben. Lord Fitz-William a' Chesteri Grófság Lord-Lajtnantjához Lord Stamfordhoz a' népnek ott folyó öszszgyűlékezéseiről kedvező tudósítást tett. Azt erősíti, hogy jó lélek, jó indulat, lelkesíti őket. Az ő kívánságai tsak annyiban határozódnak: hogy mindenek közönsége

Választó jussal bírjanak, hogy a' Választási votizálás irás által mennyen véghez, 's a' Parlamentum' tagjai esztendőnként választattassanak. Ezen kívül azt is kívánnyák, hogy ők is képviselőt küldhessenek a' Parlamentumba, a' melly ekképpen egészszen új lábra állíthatatna. Találatnak ugyan itt is békételenek, de ezeknek száma nagyon kevés, és az ügy nevezett nagy sokaságot leg jobb hajlandóság lelkesíti, melly annyival nevezetesebb dolog, hogy ezen gyűlések is mind olyan kenyér és munka nélkül való háznépes gazdákból állanak, kik mind nagy ingóságban élnek. — A' Ministeri Kurir ellenben azt mondja mind ezekre, hogy ő nem sokat bizik ezen Lord Fitz-William által így megdiisértetett népgyűléseknek jó lelküségéhez. Ezen Kurir (így szoll egy vélcellenkező író) gyaníthatóképpen csak minden néporátoroknak elfogattatása által gondolja, hogy eltsendesíthetnek a' lármázások; de hát valyon ez által fog-e nékik munkát és kenyeret szerezni?

Spanyol Ország.

A' Londoni és Párisi újságlevelek megegyezve erőssítik, hogy Radikshban egyebek közt egy kereskedő is elfogattatván, irásai között, mellyek elvétettek, oly Londoni tudósítások is találtattak, mellyekben előre megmondattott, hogy a' Spanyol seregeknél, mellyek a' végre gyűjtettek Radikshhoz, hogy hajókra ülven Amérikába evezzenek, a' fog történni, a' mi már valósággal megtörtént. Éppen így beszélttek előre ezen történet felől Gibraltárban is, azzal a' hülömbséggel, hogy itt már azt is erősítetik, hogy a' seregek nem csak ellen szegeztek volna magokat az Amériká-

la való evezésnek, hanem, hogy Amérika helyett Madridnak vették volna útjokat, a' mi ezenközben nem telyesedett-be. Generális Abisbal elejit vette. Ha ezen környúlállások mellett meggondolja az ember, hogy melly lágymelegséggel megszenvedetett Islandiában az, hogy ott Generális Evreux Déli Amérika' számára 5000 embereket verbuáljon, 's meg hogy az Oberster Macirone (a' Murat' volt Adjutánsa) ide 's tova való járkalása minden akadályoztatás nélkül megszenvedetett, nem lehet, hogy ezen történetekben idegen mozgatót is ne gyantison lenni. (Ez a' Macirone az Lusurgenseknél szolgál most). Úgy látszik, hogy Generális Abisbal, a' Radiksi mozgásokat eszébe vévén, eleintén, hogy a' dolog felől annál bizonyosabb lehessen, úgy tettette, mint ha ő is a' fegyveres sereggel tartana, 's minekutánna mindenek felől elégségesen tudósíttatott volna, ekkor tselekedte, hogy a' békétkelendő seregeket Julius' 8-dikára virradó éjjel vélcenentül meglepte, 's 100 tiszteknél többet vasra veretett, melyben a' volt nevezetes, hogy azon négy Regimenteknek, mellyeknek segedelmekkel ezen dolgot véghez vihette, t. i. hogy nem fognak az Amérikába való menetelre kénszerítettetni. Nem csak tisztek, hanem egyéb lakosok is, kivált kereskedők, sokan elfogattattak Radikshban, 's mint erőssítik, oly dolgokra találtak elvétett irásaikban, mellyek azt mutatják, hogy az özszeesküvés külső Országokra is kiágazott, ha talám az egész plánum külső kulföből nem vette származását. A' Regimenteknek, mellyek G. Abisbálnak segítségére voltak, 's a' mellyeknek ő azt megígerte, hogy soha Amérikába küldtetni nem fognak, nercik ezek: Principe, Princessa, Amérika, és Gvaldalaxara. Ezek hel-

lyett már most Kataloniából rendeltettek más Regementek Kadikshoz: azok a' Regementek pedig, a' mellyeknek tisztjeik elfogattak, vagy más tiszteket kapván tsakugyan Amórikába viteltetnek, vagy ezek helyett is más Regementek fognak oda rendeltetni. Hanem az efféle változásokra sok idő sok költség kívántatik; az idegen szállító hajók is sok költséget okoznak Kadikshan való várakozások által. Ez, mind nagy hátramaradás. De legrosszabb mind ezeknek az ő *morális* következése, vagy más szóval az a' veszedelmes érzékenységek, mellyet ezen történeteknek híre egész Spanyol Országban, de kivált Amérikában fel fog gerjeszteni. Madridot egészen néma bámulásba merítette; ott is történetek emberfogdosások, melly sorsra jutott a' többek közt Gr. Montejó Spanyol Grandes, Grenada' Ex-Kapitánya, a' ki egy időtől fogva, mint számkivetett, Burgóshan élvén, nem régen, mint Kotsis, Madridba ment vala, a' hol, mikor onnét ismét el akart volna menni, véletlenül elfogattatott. Ezen Gróf leggyakrabban Kotsisnak szeret öltözni, mikor el akarja titkolni magát. Ezen öltözetben kormányozta volt a' *Principe de la Face* ellen történt népzendülést, 's azután az *Aranjuelit*.

Kadiksi levelek erőssítik, hogy a' Gróf Alibhal után mindjárt következő rangú Generalis lett volna az, ki a' katonákat arra buzdította, hogy az Országlószók parantsolatját ne teljesítsék addig, míg Consitütziót nem ad az Országnek, a' melly határozást egy, a' Regementekből e' végre kineveztetett Követség által adták tudtára a' fő vezérnek, a' ki úgy mutatta, mint ha ő is egygyetértene kívánságokban, de az alatt alattomosan megette rendeléscit 's úgy tselekedett,

mint már közönségesen tudva vagyon. Ketteje az engedetlen Regementeknek azok közé tartozik, kik magokat az utolsó háboruban a' Frantziák ellen legjobban megkülönböztették, melyre nézve attól lehetett tartani, hogy mostani engedetlenségek által a' több Kadiks körül fekvő Regementeket is, a' mellyek 20,000 emberre tétetnek, fel találják lázasztani.

A' Párisi *Constitutionel* nevű újságban így okoskodik ezen történetről egy Madridi tudósító: — „Úgy látszik, hogy ezen alkalmatossággal némelly főbb rangú tiszték a' Spanyol seregeknek az Amérikai szolgálattól való mindenkori idegenkedéseket arra akarták használni, hogy az Országlószók ellen intéztetett plánumaikat itthon a' félszigeten végrehajtsák, mivelhogy fel nem lehet tenni, hogy még most is ne találhassanak közöttök olyanok, kik azt a' reménységet, mellyet bennük a' Kortések a' *Constitúció* 's az ezen építettett szabadság eránt felelevenítettek vala, elméjükből még ma is ki olthatiák volna. De nem fog ezen tekintetben se' ez se' több efféle próbatételeknek soha semmi sikeres következése lenni. Ez a' mostani öszszeesküvés is, mint a' kimenetel megmutatta, tsak plánum vala 's tsak mint plánum úgy is enyész-e. Ha fognak is némelly megátollkodottak még efféle erőszakos próbákat tenni, nem lesz az annak itt soha semmi sikere; magok a' részesek elhagyják 's elárulják öszszeesküdt társaikat. Így árulták-el *Minát*, midőn Pamplonát véletlenül meg akarta lepni, így *Porliert*, így *Lascyt* 's a' többeket, tulajdon katonáik.

Spanyol Amérika.
A' Londoni Morning Chronicle eze.

ket közli Trinitadából Jul. 12-dikéről: — „Santa-Féből 3500 Spanyol katonából álló sereg folytatván útját Caraccas felé, hogy a fővezérnek Morillonak segédelmét vigyen, ezt Independens Generalis Sant-Ander tsaknem egészszen semmivé tette. Önként megengedte, hogy Chiara nevű városba beszállhasson, a' hova osztán beszorította, melynek a' lett a' következése, hogy a' városnak elesége nem lévén a' Spanyol sereg az Independens seregen által kén-telenített utat tsinalni magának, melly közben az Independensok a' futó seregnek hátuljára oly keményen reá vágta, hogy az egész sereg megállani 's a' sikon megverekedni kén-telenített, 's megveretlétvén elszélesztetett. A' fogságra esett Spanyolok számát ezerre teszik. Néhány csoportok, mellyek a' többektől különválva futottak, az Independensokhoz önként által állottak. Sant-Ander, kinek serege a' tartománybéli születésű változott emberekből áll, Uj-Grenada fő városától Santa-Fétől hat napnyi távolságra tanyázik. Már Követek érkeztek hozzá Socorroból, Tunjából, és Pamplonából.

Egy hajó, a' melly Mártzius' 9-dikén evezett ki a' Callaói kikötőhelyből, ily tudósítással érkezett meg a' Lord Cochrané' hajós seregétől Chili Direktorához: — „A' Lord Cochrané' hajós seregétől két hajók, *San Martin* és *O-Higgins*, Febr. 23-dikán nagy ködnek segédelmével Callaó kikötőhelyébe belopódván, 's az ott álló Spanyol fregatokra két óráig ágyuzván, egy ágyuzó tsajkát elvettek, 's azzal a' kikötőhelyből nagyon kitsiny vesztséssel kijöttek, 's *San Lorenzo* szigetéhez, hol a' hajós sereg vasmatkákon áll, szerentsésen vissza érkeztek. Ezen szigetnél van elállva azon

hajóknak útja, a' mellyek különben Lima-hoz bevezetni szoktak. *Lantaro* és *Chacabaco* nevű hajókat elküldötte innét Lord Cochrané a' Panamai öböl felé, hogy hat Spanyol terhes hajókat, mellyek onnét fegyveres hajó által kísértetve eveztek ki, felkeressék és elfogják. Chiloe felől evezvén a' *Vitoria* nevű Spanyol hajó, és épületre való fával lévén terhelve, a' Lord Cochrané kezére került. — A' *Sándor* nevű 74 ágyus Spanyol lineahajót, a' melly néhány hónapok előtt más két hadi hajókkal egygyütt, Radiksból mint akkor is említettett tsak könnyű szerrel és minden fegyveres sereg nélkül, oly rendezéssel kiküldetett, hogy a' Cochrané' hajós seregét *Chili*' és *Peru*' partjai melől elkeresse, más útas hajók látták, hogy útját a' kirendöit czél felé folytatja. — Rio-de-Janeiroban oly hír szarnyalt, hogy *Artigas* és Brasilia között a' békeség megkötött volna.

Német Ország.

Würzburg. — A' 'Sidók ellen itt kiütött népzendület így írják-le az újabb tudósítások: — „Itt már régóta uralkodott alattomban az azért való békételenkedés, hogy a' 'Sidók így elszaporodtak, holott a' régibb időkben tsak egy is meg nem szenvedtetett, a' melly békételenkedésnek tüze végre, mint egy Vulkán oly mérgésen kiüte. E' folyó hó. Nap' 3-dikán seregestül reá rohant a' Keneszyén nép a' 'Sidóknak házaikra; keresztvény czimerjelét 's czim-írásaikat vad reskedői czimerjellettel 's ajtaikat, ablakaikat, és boltjaikat betörte, 's minthogy némely 'Sidók védelmezni akarták magukat, az ilyeneket rútol megverte. Egy idevaló kereskedő polgár (*Conrad*, kit közelébb megneveztünk) a' zürzavarban

megöletett. Ez a' vad lárma 4-dikben ismét megújult; a' melly 'Sidó ajtók', ablakok, és boltok tegnap még be nem törték vala, ma ezekre is rájuk került a' sor. Végre nem volt szegény 'Sidók'nak mit tenni egyebet, hanem, hogy csoportosan futásra vegyék a' dolgot 's a' várost oda hagyják, mellyet nagyon szomorú ábrázattal meg is tselekedtek, melly után végezetre a' katonaság a' tsendesség helyre állította. A' katonák közzül is estek-el. — Ezen tudósítások szerint úgy látszik, hogy a' lárma három egész napokig tartott, úgy mint Aug. 3-dik, 4-dik, és 5-dik napjain. —

Egy tudósításban, melly Aug. 8-dikán indult Würzburgból, ekképpen fejeztetik ki ezen lármanak resultatuma: Nálunk a' tsendesség, néhány napokig tartott szörnyű nyughatatlankodások után végezetre egészen helyreállított; őrizzenek meg az egek a' Német hazában minden várost az efféle történetekről. A' szegény 'Sidóságot, a' melly ezen napokban ezen vidéken, szomorkodva, le's fel tsavargott, 's nagy részint a' városon kívül a' szabad ég alatt lógerezett, a' számos katonaság és Politziai tiszték a' városba ismét bekisérték. Néhány szárra telik a' számjok, a' kik így vissza jöttek.

Tsakhnem ilyen veszedelem fenyegette a' 'Sidókat Aug. 10-dikén a' Ménusi Frankfurt városában is, mellyet az ott kijött újságok is emlitenek röviden, a' Hannau i újság pedig így ad elé bő-

vebben Aug. 12-dikén: — „Néhány rendbeli tudósításokat vevénk Frankfurtból, mellyek, minthogy egymással nagyobbodon megegygyeznek, hiteleseknek tartathatnak. A' fő Postehivatal ablakainál, hol a' leveleket kiszokták adni, azok, kik levelekért oda gyülekeztek, nagyon sokan lévén 's mindenik első akarván lenni, nagy tolongás támadott. Előbb csak szóval való motskolódásra, de végre pofozódásra került a' dolog. Ez a' kis veszekedés alkalmatosságuul szolgált arra, hogy az a' tűz, melly a' Keresztyén és 'Sidó lakosok között a' hamú alatt már régen pislog, lángot vessen. Mint *Würzburgban* úgy itt is Hepp! Hepp! kiáltással köszöntődtek a' 'Sidók az utszákon, melyből most itt majd amott már még nappal is kedvetlen történetek következtek, melynek a' lett a' resultatuma, hogy estvéli 9 órakor több 'Sidóházaknak ablakaik behajgáltattak. A' Politzia' katonái 's az ott közel álló katonastrázsák ugyan mindent megtettek, hogy a' lármát eltsendesithessék, hanem a' lármázók' száma mind jobban jobban nevedvén, végre itt is kiállani kéntelennített nem csak az örző sereg, hanem a' *Landwehrnek* is egy gyalogokból és lovasokból álló tsapatja, 's így osztán kéntelsnítették engedni a' lármázók, kikről mindazáltal azt jegyzi-meg a' tudósító, hogy egy valóságos derék polgár se' volt köztök. Az azolta eltelt éjjeleken szüntelen járván a' katonaságotok le's fel az utzákon, 's a' Magistratus a' néphez hathatós Proklamatiót intézván, többé nem háborított-meg a' tsendesség.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —

Aug. 17-dikén 247 — 18-dikén 247½ — 19-dikén 247¼ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

B é t s.

A' Klagenfurti újságban ezek irattatnak Augustus' 15 - dikén: — „Koronatorökös Ferdinandus ö Cs. Fő Herczege e' hónap 11 - dikén délutáni 4 óratájban kivánt jó egészségben megérkezettide. Érkezését ágyuk' dörgése jelentette. Főbb kísérője Feldmarschal Gróf Bellegarde ö Excellentziája. Az utszákon, mellyeken bejött, a' Báró Wimpfen gyalog Regimentje tette kettős sornak formálásával a' katonai tiszteletet, 's az Arany Napnál is, a' hol szállását vette ö Cs. Fő Herczege, ugyan ezen Regimentnek egy Kompaniája kieresztett zászlóval és Törökmuzsikával parádézott. Üti szekerből való kiszállása után legelőbb is ezen Regimentnek ablakai előtt való elléptetését méltóztatott parancsolni ö Cs. Fő Herczege; azután, melly már 6 óratájban esett, audientziákat méltóztatott adni az itt lévő Polgári és Katonai tiszti karoknak, 7 órákor pedig egy a' muzsika kedvelőkhöz itt találtató számos társasága által adatott énekes és muzsikás Akademiát tisztelte meg jelenlétével.

A' következett napon reggeli 7 órákor a' katonagyakorló helyre menvén, a' nevezett Regimentet megnézegetni, azaz különbkülömb gyakorlati munkákat tétetni, 's végre mind ezekkel való nagy meglegedését kegyesen kinyilatkoztatni méltóztatván, azután valamint délelőtti úgy délutáni idejét, az itt találtató különbkülömb féle polgári és katonai közönséges intézeteknek megszemlélésére fordította. A' magános intézetek között megnézte Viktringben a' Moro atyafiak finum posztófabrikáját. Estve az Országházánál bál volt, 's a' város szépen

megvilágosított. — Innét 10 - dikén reggeli 6 órákor, midőn a' polgári és katonai tiszti karok udvarlására ismét megjelentek, 's a' katonaság most is, mint ideérkezésekor kettős parádézó sori formált volna, ágyuk dörgése mellett 's a' sokaságnak ezer aldashívándsa közben, útját Leibach felé tovább folytatta ö Cs. Fő Herczege.

Elegyes Dolgok.

Sa ndról azt erősítik a' Baireuthi újságlevclak, hogy nem régen még egyszer kérdés alá vonattatván, már most nagyon sokra hibotsátkozott.

A' Párisi két Jurista tanuló *Armand* és *Chasélet*, kik azzal vádoltatván, hogy zongorát az Előljárók' hatalmának ellene szegyeztek volna, elfogattattak 's hűbörtök elejébe állittattak vela, mint a' Professzorok *Bavoux*, hasonló módon fordítottak a' vád alól 's elbotsáttak.

A' Heidelbergi Univerzitás nagyon dicsértetik néminelly külső levelekben, azért, hogy a' mikor²⁹ mindentünnét lárvából irnak, onnét nem irhatnak egyebet, hanem, hogy ott legnagyobb tudességgel értehdik.

Wiesbadenből azt írják a' Renuzi Újságok, hogy nem igaz a' mit a' Svéviai levelek a' Nassaui Herczegegről elhíreltek, hogy t. i. ott éppen órák fogdosások történtek volna. Azt is a' mesék közzé számlálják ezen levelek, hogy *Schwalbach*nál valami megokat heburkolt személyek egy Koronás Főt fényes nappal megtámodtak volna.